

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ПРОГРАМА
додаткового вступного випробування
за ступенем «Магістр»**

**Напрямок підготовки – 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 025 – Музичне мистецтво**

Освітня програма Музичне мистецтво

Додаткове вступне випробування проводиться з метою виявлення рівня знань та професійних навичок вступників, які бажають навчатися в ХДАК за ступенем «Магістр» на основі ступеня бакалавра, магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншим напрямом.

Під час додаткового вступного випробування абітурієнти повинні продемонструвати необхідний професійний рівень:

1) *знань з музично-теоретичних дисциплін:* «Елементарна теорія музики», «Сольфеджіо», «Гармонія», «Поліфонія», «Аналіз музичних творів», що складають своєрідний фундамент знань, умінь та навичок, на яких базуються основні навчальні дисципліни музично-теоретичного циклу;

2) *виконавських навичок* відповідно до спеціалізації: виконання музичного твору, диригування хоровою або оркестровою (для спеціалізацій «народні інструменти», «духові та ударні інструменти») партитурою, читання (сольфеджування) з листа нотного матеріалу.

Під час усного опитування абітурієнт повинен виявити:

Знання:

- базової музично-теоретичної термінології;
- функцій та закономірностей основних засобів музичної виразності (мелодії, гармонії, ритму, тембру, фактури, метру, ритму);
- теорій ладу, тональності;
- основних музичних інтервалів та акордів;
- принципів музичного формоутворення та музичних форм;

- теорії музичної інтонації, жанру, стилю;
- української або російської мови (для іноземних громадян).

Уміння:

- будувати звукоряди та лади;
- групувати акордові послідовності у різних тональностях;
- будувати інтервали та їх обернення;
- будувати тризвуки, септакорди з оберненнями;
- грати на фортепіано звукоряди, лади, інтервали, акордові послідовності;
- проінтонувати інтервали, акорди, лади та визначати їх на слух.
- гармонізувати мелодію, підібрати акомпанемент;

Наявність навичок:

- визначення на слух звукорядів, тональностей, ладів, інтервалів, тризвуків та акордів;
- сольфеджування з листа одноголосних музичних прикладів;
- інтонування інтервалів, ладів, тризвуків та звукорядів;
- логічного та послідовного аналізу музичного твору (жанрові та стильові властивості, композиційні та драматургічні закономірності);
- гармонічного аналізу музичних творів.

Перевірка виконавських здібностей та навичок здійснюється за фаховою спеціалізацією.

1. Для спеціалізації «Хорове диригування» – диригування музичного твору для хору а cappella або з музичним супроводом, читання хорових партитур.
2. Для спеціалізацій «Народні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Музичне мистецтво естради» – виконання концертного твору напам'ять, читання з листа нотного матеріалу.
3. Для спеціалізацій «Народний спів» – виконання пісні у фольклорному варіанті або народному стилі (а cappella та в супроводі фортепіано), сольфеджування нотного матеріалу.

4. Для спеціалізації «Естрадний спів» – сольне виконання естрадної пісні у супроводі фортепіано або власної фонограми-мінусовки, сольфеджування нотного матеріалу.

Додаткове вступне випробування є допуском до участі у фаховому іспиті та оцінюється як *зараховано* або *не зараховано*.

**СТРУКТУРА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ,
ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2019 РОЦІ
на спеціальність «Музичне мистецтво»
за ступенем «Магістр»**

**Структура оцінювання
додаткового фахового вступного випробування**

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час творчого конкурсу
1.	Перевірка знань з музично-теоретичних дисциплін
2.	Сольне виконання музичного твору
3.	Додаткові завдання: читання з листа музичного твору на вибір, сольфеджування нотного музичного матеріалу

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ
під час складання додаткового фахового вступного випробування**

№	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1.	Зараховано:	Абітурієнт продемонстрував знання з музично-теоретичних дисциплін на дуже високому рівні. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
		Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат. Форма виступу якісна і вдосконалена. Абітурієнт продемонстрував високий виконавсько-технічний рівень, розвинуте музичне мислення, добре розуміння стилістичних особливостей твору.
		Абітурієнт продемонстрував володіння навичками читання з листа на високому виконавсько-технічному рівні, виявив деякі огріхи у відчутті форми, відтворенні художнього образу. Сольфеджує без суттєвих похибок та відхилень від нотного тексту.

2.	Не зараховано:	Абітурієнт має слабкі знання з музично-теоретичних дисциплін, що не відповідають рівню підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «молодший спеціаліст» та свідчить про його не задовільний загальнокультурний рівень.
		Абітурієнт продемонстрував незадовільний рівень виконавсько-технічної майстерності; формальне, непереконливе інтерпретаторське мислення та розуміння стилю; демонструє неспроможність володіння необхідними професійними навичками для втілення музичного змісту творів; посередні музичні здібності та дані, невиразний артистизм.
		Абітурієнт продемонстрував володіння навичками читання з листа на низькому виконавсько-технічному рівні. Сольфеджує з суттєвими похибками та відхиленнями від нотного тексту.

ЛІТЕРАТУРА

Теорія музики, сольфеджіо

1. Буторина Н. Элементарная теория музыки и сольфеджио. — Екатеринбург : Рос. гос. проф.- пед. ун-т, 2007. — 265 с.
2. Красинская Л., Уткин В. Элементарная теория музыки. — М. : Музыка, 1999. — 331 с.
3. Фридкин Г. Практическое руководство по музыкальной грамоте. — М. : Музыка, 2005. — 294 с.
4. Вахромеев В. Элементарная теория музыки. — М. : Музыка, 2004. — 253 с.
5. Вахромеева Т. Справочник по музыкальной грамоте и сольфеджио. — М. : Музыка, 2007. — 88 с.
6. Виноградов Г. Гармония и сольфеджио. — К. : Муз. Україна, 2003. — 302 с.
7. Картавцева М. Практическое пособие по сольфеджио. — М. : Музыка, 1991. — 288 с.

Гармонія

1. Абызова Е. Гармония. — М. : Музыка, 2007. — 383 с.
2. Берков В. Гармония. — М. : Музыка, 1970. — 672 с.
3. Дубінін І. Гармонія. — К. : Муз. Україна, 1968. — 136 с.
4. Дьячкова Л. Гармония в музыке XX в. — М. : ГМПИ, 1989. — 104 с.
5. Мюллер Т. Гармония. — М. : Музыка, 1982. — 288 с.
6. Слепнев-Ходкевич И. Учебник гармонии на материале классической и популярной музыки. — М. : Компания Спутник+, 2005. — 150 с.
7. Степанов А. Гармония. — М. : Музыка, 1971. — 240 с.
8. Холопов Ю. Гармония. Теоретический курс. — СПб. : Лань, 2003. — 541 с.

Поліфонія

1. Григорьев С., Мюллер Г. Учебник полифонии. — М. : Музыка, 1977. — 308 с.
2. Евдокимова Ю. Учебник полифонии. — М., 2000. — 158 с.
3. Скребков С. Учебник полифонии. — М. : Музыка, 1982. — 268 с.
4. Теория музыки : гармония, анализ музыкальных произведений, полифония. — Екатеринбург : Урал. гос. консерватория, 2009. — 119 с.

Історія світової та української музики

1. Асафьев Б. О музыке XX века. — Л. : Музыка, 1982. — 200 с.
2. Асафьев Б. О симфонической и камерной музыке. — Л. : Музыка, 1981. — 216 с.
3. Конен В. Пути американской музыки. — М. : Музыка, 1977. — 446 с.
4. Конен В. Этюды о зарубежной музыке. — М. : Музыка, 1975. — 479 с.
5. Ливанова Т. Западноевропейская музыка XVII- XVIII веков в ряду искусств. — М. : Музыка, 1977. — 528 с.
6. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 г. : от античности к XVIII веку. — М. : Музыка, 1986. — 462 с.
7. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 г. : XVIII век. — М. : Музыка, 1982. — 662 с.
8. Музыкальная эстетика Западной Европы XVII-XVIII веков : сб. / сост. В. Шестакова. — М. : Музыка, 1971. — 688 с.
9. Музыкальная эстетика России XI- XVIII веков : сб. / сост. А. Рогов. — М. : Музыка, 1973. — 245 с.
10. Павлишин С. Музыка двадцатого століття. — Львів : БаК, 2005. — 232 с.
11. Рожок В. Музыка і сучасність. — К. : Пошук.-вид. агентство «Книга Пам'яті України», 2003. — 219 с.
12. Розеншильд К. Музыкальное искусство и религия. — М. : Музыка, 1964. — 190 с.

Методика, виконавство

1. Гладких А. Формування професіонального виконавства на духових інструментах. — Х. : ХДАК, 2008. — 115 с.
2. Демчишин М. Методика формування художньо - творчої особистості засобами музичного мистецтва. — Суми : Мрія-1 ЛТД, 2004. — 106 с.
3. Єременко О. Підготовка магістрів музичного мистецтва : теорія і методика навчання. — К. : Вид- во НПУ ім. М. Драгоманова, 2009. — 432 с.
4. Журавська Н. Методика самостійної роботи студентів вищої школи. — К. ; Ніжин : Лисенко М. М., 2013. — 451 с.
5. Клименко А. Тайная сила исполнительства. — М. : Перо, 2011. — 25 с.
6. Леонов В. Основы теории исполнительства и методики обучения игре на духовых инструментах. — Ростов-на-Дону : РГК, 2010. — 345 с.
7. Маркова Е. Вопросы теории исполнительства для магистров и аспирантов. — Одесса : Астропринт, 2002. — 126 с.

8. Музыкальная педагогика Музыкальная педагогика и исполнительство : афоризмы, цитаты, изречения / сост. Г. Цыпин. — М. : МПГУ : Прометей, 2011. — 403 с.
9. Сбітнєва Л. Методика музичного виховання. — Луганськ : Альма-матер, 2005. — 171 с.
10. Современные проблемы музыкального исполнительства / В. Чинаев, Н. Карцева и др. — Саратов : Изд-во Сарат. ун-та, 1987. — 82 с.
11. Усов Ю. История зарубежного исполнительства на духовых инструментах. — М. : Музыка, 1989. — 207 с.
12. Усов Ю. История отечественного исполнительства на духовых инструментах. — М. : Музыка, 1986. — 191 с.
13. Халабузарь П., Попов В., Добровольская Н. Методика музыкального воспитания. — М. : Музыка, 1990. — 173 с.
14. Чернова І. Музичне виконавство в ситуації постмодернізму. — Львів : Акад. сухопут. військ, 2011. — 185 с.
15. Якимчук С. Методика музичного виховання. — Рівне : Б.в ., 2003. — 160 с.

Відповідальна за випуск Т. В. Большакова